

Νά δεχόμαστε, νά κατηχοῦμε καί νά βαπτίζουμε τούς μεταστρεφόμενους στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἤ ὄχι;

Παν. Δ. Παπαδημητρίου, PhD

β' ἔκδοσις, 8/1/2026

α' ἔκδοσις, 14/12/2025:

Δημοσιεύτηκε στὸν Ὁρθόδοξον Τύπον, 19/12/2025 – 26/12/2025, ἀρ. φύλλων 2570-2571.

Τίτλος δημοσίευσης Ὁ.Τ.: «Τά προβλήματα τῶν μεταστρεφόμενων εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν».

Υπάρχουν ἀνάμεσα στοὺς Ἀμερικανοὺς Προτεστάντες, ὀρισμένες ψυχούλες, ποὺ τοὺς πιάνει ὁ Χριστὸς ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τοὺς φέρνει στὶς διάφορες Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες στήν Ἀμερική. Τὸ θέμα εἶναι ἐμεῖς τί κάνουμε μετὰ.

Τοὺς βοηθάμε, κυρίως ἢ ἐπίσημη Ἐκκλησία, νὰ τοὺς κατηχήσουμε σωστά, Ὁρθόδοξα, καὶ νὰ τοὺς βαπτίσουμε Ὁρθοδόξους;

Μοῦ διηγήθηκε ἓνας Ἑλληνας γνωστός μου στήν Ἀμερική τὰ ἐξῆς περιστατικὰ ποὺ τοῦ συνέβησαν πρόσφατα:

«Ἐτυχε καὶ πήγα τὴν Κυριακὴ σὲ μία Σέρβικη Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία στήν Καλιφόρνια ποὺ εἶμαι. Στὸ τέλος τῆς Λειτουργίας, μετὰ καὶ τὸ κήρυγμα τοῦ Ἱερέως, καὶ ἐνῶ ὁ κόσμος σηκωνόταν σιγά-σιγά νὰ πάει νὰ πάρει τὸ ἀντίδωρο, ἀκούω τὸν διπλανό μου (ἓνας μικρὸς σὲ ἡλικία οὔτε 22-25 χρονῶν Ἀμερικανός) νὰ μὲ χαιρετάει καὶ νὰ μοῦ λέει τὸ ὄνομά του. Τὸν χαιρέτησα καὶ ἐγὼ ἐγκάρδια μὲ τὸ ὄνομά μου καὶ γύρισα πάλι μπροστὰ μου νὰ περιμένω τὴν σειρά μου νὰ σηκωθῶ γιὰ τὸ ἀντίδωρο.¹ Μέσα μου ὅμως κάτι μοῦ ἔλεγε νὰ τοῦ μιλήσω. Μὲ μιὰ ἀφορμὴ, ἀρχίσαμε μιὰ πολὺ καλὴ συζήτηση.

Εἶχε μεγαλώσει Προτεστάντης, καὶ πήγαινε κάθε Κυριακὴ στὸν Προτεστάντικο ναὸ του γιὰ τὴν λειτουργία τους. Αὐτὴ ἦταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ πήγε σὲ ἄλλο ναὸ ἀπὸ τὸν δικό του τὸν Προτεστάντικο, καὶ φυσικὰ πρώτη φορὰ σὲ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, καὶ ὅπως μοῦ εἶπε φοβόταν πάρα πολὺ καὶ στήν σκέψη νὰ ἔρθει (λογικὸς καὶ ὑπαρκτὸς αὐτὸς ὁ φόβος ἀπὸ πολλὰς μεριές).

Μοῦ εἶπε ὅτι ἐνίωσε πολὺ ζεστὰ, πολὺ οἰκεία, στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία (προφανῶς ἀπὸ τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ), καίτοι ἄγνωστος μεταξὺ ἀγνώστων.

¹ Στὴν Ἀμερική, συνήθως πᾶνε σειρά-σειρά γιὰ τὸ Ἀντίδωρο. Ἡ τελευταία σειρά παίρνει τελευταία ἀντίδωρο.

Πόση δύναμη τοῦ ἔδωσε ὁ Χριστὸς νὰ ὑπερνικήσῃ τὸν λογικὸ φόβο του, καὶ τὴν πίστη ποὺ μεγάλωσε, τὴν πίστη τῆς οἰκογένειάς του, καὶ νὰ ἔρθῃ σὲ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία!

Ἄρχισε μόνος του νὰ μὲ ρωτᾷ νὰ τοῦ δώσω συμβουλές σὲ διάφορα θέματα, τί νὰ κάνει σὰν Ὁρθόδοξος² γιὰ μιὰ πνευματικώτερη ἐν Χριστῷ ζωὴ, μέχρι καὶ γιὰ τὴν οἰκογένειά του μὲ ρώτησε ἂν μποροῦν νὰ σωθοῦν ὡς Προτεστάντες,³ πῶς νὰ τοὺς τὸ πεί ὅτι θέλει νὰ γίνῃ Ὁρθόδοξος, καὶ γιὰ νὰ γίνουν καὶ αὐτοὶ Ὁρθόδοξοι. Πῶς ρωτᾶνε οἱ μοναχοὶ στὸ γεροντικόν τοὺς Γέροντες, τέτοια δίψα εἶχε νὰ ρωτᾷ γιὰ νὰ μάθῃ πρακτικὰ πνευματικὰ ἀλλὰ καὶ καθημερινὰ θέματα ἀπὸ ἓναν ἄσχετο καὶ ἄγνωστο σὲ αὐτὸν Ὁρθόδοξο.

Τοῦ ἀπάντησα μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ στὶς ἐρωτήσεις του καὶ σὲ πρακτικὰ θέματα τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, καὶ τὰ ἀπορροφοῦσε μὲ πολλὴ καὶ εἰλικρινὴ πνευματικὴ δίψα. Κάποια στιγμή τοῦ εἶπα ὅταν βλέπεις ἓναν φτωχὸ νὰ τοῦ δίνεις κάποια ἐλεημοσύνη ἔστω καὶ ἐλάχιστο ποσό, βοηθᾷ πολὺ τὴν ψυχὴ ἢ ἐλεημοσύνη. Καὶ ἀφοῦ δέχθηκε τὰ λεγόμενά μου, μοῦ εἶπε, ἂ ναι σωστά, αὐτὸ εἶναι ποὺ λέει κάπου ὁ Χριστὸς ὅτι πείνασα καὶ μοῦ δώσατε νὰ φάω.⁴ Μὲ ρώτησε πῶς νὰ γίνῃ καλὸς Ὁρθόδοξος (πῶς νὰ ἀποκτήσῃ εὐλάβεια), καὶ τοῦ ἀπάντησα τοῦ Ἁγίου Παϊσίου: «Οἱ Πατέρες λένε ὅτι, γιὰ νὰ ἀποκτήσῃς εὐλάβεια, πρέπει νὰ ζῆς ἢ νὰ συναναστρέφεσαι μὲ ἀνθρώπους ποὺ ἔχουν εὐλάβεια καὶ νὰ παρατηρῆς πῶς συμπεριφέρονται.»⁵

Μιλῆσαμε πολὺ καὶ γιὰ τὴν προσευχή, τοῦ εἶπα νὰ ἀφιερῶσιν ἓναν καθορισμένο χρόνον στὸν Θεὸ γιὰ καθημερινὴν προσευχὴ στὸ σπίτι του, νὰ διαβάξῃ καθημερινὰ τὴν Καινὴ Διαθήκη, βίου των Ἀποστόλων, των Ἀγίων, νὰ πηγαίνει στὴν Ἐκκλησία. Μὲ ρώτησε πῶς νὰ προσεύχεται χωρὶς νὰ διασπᾶται (φεύγει) ὁ νοῦς του, τοῦ ἀπάντησα μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ ὅτι μπόρεσα, τοῦ εἶπα

² Πάρα πολλοὶ ἀπὸ τοὺς μεταστρεφόμενους στὶς ἡμέρες μας, παίρνουν τὴν πρώτη τους «ἐμπειρία» γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία ἀπὸ τό youtube ἢ τὸ διαδίκτυο ἐν γένει.

³ Γράφει ὁ Μητρ. Μόρφου Νεόφυτος, παραθέτοντας «ἀποσπάσματα ἐκ τοῦ βαρυσημάντου ἔργου, Ἐμπειρικὴ Δογματικὴ τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὶς προφορικὰς παραδόσεις τοῦ π. Ἰωάννη Ρωμανίδου, ὅπως κατέγραψε καὶ ἐξέδωκεν αὐτὰς ὁ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀδελφὸς καὶ συλλειτουργγός, Μητροπολίτης Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου κ. Ἱερόθεος»:

«Ὁ Χριστὸς σώζει τοὺς ἀνθρώπους διὰ τῆς Ἐκκλησίας Του καὶ μὲ ὅποιονδήποτε ἄλλο τρόπο Ἐκεῖνος γνωρίζει, ἀλλὰ ἐμεῖς γνωρίζουμε τὸν τρόπο ποὺ σώζεται κανεὶς, ἥτοι διὰ των Μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ὁρθοδόξου εὐσεβείας, ποὺ εἶναι ἡ κάθαρση, ὁ φωτισμὸς καὶ ἡ θέωση, ἢ, ὅπως ἄλλοιῶς λέγεται, πράξις καὶ θεωρία.

Ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας δὲν ὑπάρχει σωτηρία. Ὁ Χριστὸς προσφέρει τὴ σωστικὴ Χάρη σὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Ὅταν σώζεται κανεὶς ἐκτὸς τῆς ὁρατῆς Ἐκκλησίας, αὐτὸ σημαίνει ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς σώζει αὐτόν. Ἐὰν αὐτὸς εἶναι μέλος ἐτερόδοξο, τότε σώζεται διότι τὸν σώζει ὁ Χριστὸς καὶ ὄχι ἡ “παραφυάς”, στὴν ὁποία ἀνήκει, διότι μία εἶναι ἡ Ἐκκλησία ποὺ σώζει, δηλαδὴ ὁ Χριστὸς», βλ. «Μητροπολίτης Μόρφου: Γιατί δεν υπέγραψα το κείμενο περὶ σχέσεων Ὁρθοδοξίας καὶ ἄλλων χριστιανῶν» (analogion.gr).

⁴ Ματθ. κε' 34-40.

⁵ Ὁσίου Παϊσίου Ἀγιορείτου - Λόγοι Β' «Πνευματικὴ Ἀφύπνιση», Ἰ. Ἡσυχ. Εὐαγγ. Ἰωάννης ὁ Θεολόγος, Σουρωτὴ Θεσ/νίκης, 1999, Κεφ. 4ον, «*Ἡ εὐλάβεια συγκινεῖ τὸν Θεόν*», σσ. 132-136.

καί νά προσεύχεται ἀδιαλείπτως, ὅπως μᾶς εἶπε ὁ Χριστός καί ὁ Ἀπόστολος Παῦλος,⁶ νά προσεύχεται γιά αὐτόν, τήν οἰκογένειά του, τοὺς γνωστούς του, τόν κόσμον, ... Lord Jesus Christ have mercy on me, on my family, ..., ὅταν ὁδηγᾶς, ὅταν περπατᾶς..., καί τὰ ρούφαγε ὅλα σάν σφουγγάρι.

Κάποια στιγμή, κοιτάζω δίπλα μου, ἄδεια ἡ Ἐκκλησία, τοῦ εἶπα νά φύγουμε νά μὴ μᾶς κλειδώσουν μέσα, καί ἤθελα νά τὸν πάω νά τὸν γνωρίσω στοὺς (ἄγνωστους σέ μένα) Διάκονο ἢ τὸν Ἱερέα τῆς Σέρβικης Ἐκκλησίας γιὰ νά τὸν ἀναλάβουν καί νά τὸν κατηχήσουν.⁷

Καθὼς πηγαίναμε γιὰ τὴν αἴθουσα (social hall) τῆς Ἐκκλησίας, ἀσπάστηκα τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ καί τῆς Παναγίας, μὲ ἀκολούθησε μόνος του καί ἀσπάστηκε καί αὐτὸς μετὰ ἀπὸ μένα τὶς εἰκόνες, καί μάλιστα μὲ ρώτησε σὲ ποιοὶ σημεῖο φιλάμε στὴν εἰκόνα τὸ ἀπεικονιζόμενο πρόσωπο.

Σὲ μιὰ γωνιὰ τῆς Ἐκκλησίας καθὼς βγαίναμε, βρήκαμε καί τὸν Διάκονο ποὺ μόλις τελείωσε μιὰ συζήτηση μὲ ἄλλους δύο, μᾶλλον μεταστραμμένους (converts). Ἀφοῦ τὸν γνώρισα στὸν Διάκονο καί τοῦ εὐχήθηκα, καί αὐτὸς ὁ Διάκονος εὐλαβῆς μεταστραμμένος Ἀμερικανός, ἄρχισαν ἀμέσως νά συζητᾶνε, τὸν χαιρέτησα ἐγκαρδίως καί ἔφυγα, ἔχοντας μέσα μου μεγάλη χαρά, καί δοξάζοντας τὸν Θεὸ πάντων ἔνεκεν».

«Γνώρισα στὴν Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία ὡς λαϊκό, ἓναν Ἀμερικανὸ μὲ ξένη καταγωγή, ὁ ὁποῖος ἔχει βαπτιστεῖ Ὁρθόδοξος. Αὐτὸς μοῦ εἶπε ὅτι πρὶν νά γίνῃ Ὁρθόδοξος, ἦταν Ἱερέας στοὺς Κόπτες. Στὴν ἐρώτησή μου πῶς εἶναι ἡ χριστιανικὴ, ἡ πνευματικὴ ζωὴ στοὺς Κόπτες μοῦ ἀπάντησε:

“Πῶς στὰ βιβλία ἔχουμε τὸν πρόλογο;” Ε, εἶναι σάν ἓνας καλὸς πρόλογος ἑνὸς χριστιανικοῦ βιβλίου. Τίποτε ἄλλο.”»

«Εὐρισκόμενος στὸ μεγάλο μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου στὴν Ἀριζόνα, τοῦ μακαριστοῦ γέροντος Ἐφραίμ τοῦ Νέου Κοινοβιάρχου (1928-2019), συνάντησα ἓναν νέο ποὺ μοῦ συστήθηκε ὡς Κατηχούμενος⁸ σὲ Ἀντιοχειανὴ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία στὴν Καλιφόρνια, Ἀμερικανὸ μεξικάνικης καταγωγῆς. Ἦταν ἡ δευτέρη φορὰ ποὺ ἐπικεπτόταν τὸ μοναστήρι, καί εἶχε κανονίσει τοῦ χρόνου νά ἐπισκεφθεῖ καί τὴν Ἑλλάδα, Ἅγιον Ὅρος, καί ἤθελε νά ἐπισκεφθεῖ καί τὴν Ρωσσία. Στὴν συζήτηση μοῦ εἶπε ὅτι οἱ γονεῖς του ἦταν καθολικοὶ ἀλλὰ αὐτὸς εἶχε γίνῃ “non-denominational Protestant” δηλ. Προτεστάντης ποὺ δὲν ἀνήκε σὲ καμία προτεστάντικη

⁶ Ματθ. κστ' 41, Μάρκ. ιδ' 38, Α' Θεσ. ε' 17.

⁷ Στὴν Ἀμερικὴ, σὲ ἐνορίες μὲ Κατηχουμένους, γίνονται τακτικὰ μαθήματα Κατηχουμένων.

⁸ Τὸ θεωροῦν τιμὴ ποὺ περνοῦν ἀπὸ τὴν τάξη τῶν Κατηχουμένων. Ἐμεῖς πόσοι εἴμαστε παντελῶς ἢ ἐν μέρει ἀκατήχητοι, εἰδικὰ μὲ τὸ σημερινὸ δημόσιο σχολεῖο, καί μὲ ἀδιάφορους περὶ τὴν Πίστη γονεῖς;

παραφύαδα.⁹ Στην ἐρώτησή μου πῶς γνώρισε τὴν Ὁρθοδοξία μου ἀπάντησε ὅτι εἶχε θρησκευτικὲς συζητήσεις μὲ μουσουλμάνους γιὰ τὸν Θεό, καὶ δὲν μπορούσε νὰ ἀμυνθεῖ μὲ τὰ προτεσταντικὰ ἐπιχειρήματα. Προσευχόταν στὸν Θεό, καὶ ἔκλαιγε γιὰ αὐτό, καὶ ψάχνοντας τὴν ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας γνώρισε τὴν Ὁρθοδοξία, γιὰ τὴν ὁποία οὔτε κἂν εἶχε ἀκούσει¹⁰ νωρίτερα».

Στὴν Ἀμερική τὰ τελευταῖα χρόνια, ὁ Χριστὸς μεταστρέφει πολλούς, καὶ τοὺς φέρνει στὶς διάφορες Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες. Καὶ στὶς Ἑλληνικές, καὶ στὶς Ἀντιοχειανές, στὴν ΟCA,¹¹ στὶς Ρωσικές, στὶς Σέρβικες, κτλ..

Ἐνδεικτικά, σὲ μιὰ Ἑλληνικὴ Ὁρθόδοξη ἐνορία σὲ μιὰ πόλη τῆς Καλιφόρνια, αὐτὴ τὴν περίοδο, ὑπάρχουν περίπου 100 κατηχούμενοι!

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Νέας Ὑόρκης καὶ Μητροπολίτης τῆς Ἀντιοχειανῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Βορείου Ἀμερικῆς Σάββας (Saba Isper) ἔβγαλε πρόσφατα, στὶς 7/11/2025 στό Κολοράντο τῆς Ἀμερικῆς ἕναν πολὺ ὠραῖο, μεστὸ καὶ πνευματικὸ λόγο ἀναλύοντας τὸ θέμα καὶ τὴν ἑκτασὴ τῶν αὐτοβούλως μεταστραφέντων (converts) στὴν Ἀμερική: «**On Converts to Orthodoxy**».¹²

Μεταξὺ ἄλλων εἶπε:

«Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ ἀφθονία καὶ ἡ ποικιλία τῶν Προτεσταντικῶν ἐκκλησιῶν καὶ οἱ διαφορὲς μεταξὺ τους, εἶναι ἕνας λόγος γιὰ τὸν ὁποῖο πολλοὶ Προτεστάντες ἀναζητοῦν τὴν αὐθεντικὴ ἐκκλησία. Ὑπάρχει μιὰ ἑκδηλὴ δίψα γιὰ χριστιανικὴ αὐθεντικότητα στὴν Ἀμερική. Τοὺς τελευταίους πέντε αἰῶνες, ὁ Προτεσταντισμὸς ἔχει ἀναπτύξει τὴ δική του παράδοση, ἐνῶ ταυτόχρονα ἀπορρίπτει τὴν πληρότητα τῆς Ἱερᾶς Παράδοσης. Σήμερα, ὡστόσο, πολλοὶ ἀναρωτιοῦνται πῶς μποροῦν νὰ ἀποδεχτοῦν ὡς Προτεσταντικὴ παράδοση ποὺ ξεκίνησε μὲ τὸ κίνημα τοῦ Λούθηρου καὶ ἀναπτύχθηκε μέχρι σήμερα, ἀλλὰ νὰ ἀπορρίπτουν τὴν παράδοση ποὺ χρονολογεῖται ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ» (04:20 - 05:20).

«Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς μας παρατηροῦν ἐπίσης ὅτι ἡ ἀντίσταση τῆς Ὁρθοδοξίας στοὺς ἐμπορικὸ πνεῦμα, τῆς δίνει ἀξιοπιστία σὲ ἕναν κόσμον ὅπου ἡ πίστη ἔχει γίνῃ καταναλωτικὸ ἀγαθό.» (7:11 - 7:27).

⁹ Ὁ Μητρ. Ντένβερ Ἡσαΐας περίπου τὸ 1998-2000 εἶχε πεί σὲ κήρυγμα στὴν Ἑλληνορθόδοξη ἐνορία τοῦ Εὐαγγελισμοῦ στό Χιούστον τοῦ Τέξας στὴν Ἀμερική, ὅτι ὑπάρχουν (τότε): “20,000 Protestant denominations” στὴν Ἀμερική.

¹⁰ Βλ. ὑποσ. 30.

¹¹ Orthodox Church in America, προερχομένη ἐκ τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας.

¹² youtube.com/watch?v=JgUNYwQ0lZs (πρόσβαση 5/12/2025).

«[...] πολλοὶ Ὁρθόδοξοι ἔχασαν τὴν ἐμπειρία τῆς ἀντιμετώπισης τῶν μεταστραφέντων, καθὼς δὲν μπόρεσαν νὰ εὐαγγελίσουν γιὰ αἰῶνες καὶ ἔχασαν αὐτὸ τὸ σπουδαῖο ἔργο.» (13:39).

«Ἀπὸ τὴ δεκαετία τοῦ 1980 καὶ μετὰ [οἱ Ὁρθόδοξοι τῆς Ἀμερικῆς]¹³ ἄρχισαν νὰ βλέπουν τὸ νέο κίνημα μεταστροφῆς ποὺ ξεκίνησε ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, καὶ ὄχι ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς γεννημένους Ὁρθόδοξους (cradle Orthodox)» (14:04 - 14:17).

«Υπάρχει ἓνας αὐξανόμενος ἀριθμὸς ἱερέων ποὺ ἐξαντλοῦνται ἀπὸ τὸν αὐξημένο φόρτο ἐργασίας [λόγω τῶν ἐνοριακῶν τους ὑποχρεώσεων καὶ τῆς κατηχήσεως]. Ἀκόμα καὶ πρὶν ἀπὸ αὐτὴ τὴν εἰσροή [τῶν πολλῶν μεταστρεφόμενων], δυσκολευόμασταν νὰ προσλάβουμε ἀρκετοὺς νέους ἱερεῖς γιὰ νὰ ἀντικαταστήσουμε ὅσους συνταξιοδοτοῦνται. Τώρα ἡ πρόκληση εἶναι πολὺ μεγαλύτερη. Χρειαζόμαστε πολὺ περισσότερους κληρικούς καὶ περισσότερες ἐνορίες γιὰ νὰ φιλοξενήσουμε ὅλους ὅσους ἐπιθυμοῦν νὰ ἐνταχθοῦν στήν Ὁρθόδοξη ἐκκλησία. Μερικὰ ἀπὸ τὰ κτίρια τῶν ἐκκλησιῶν μας εἶναι τόσο γεμάτα τὶς Κυριακὲς ποὺ ὑπερβαίνουν τὸν κώδικα πυρασφάλειας καὶ στάθμευσης» (23:35 – 24:11).

Παραθέτοντας μόνο αὐτὰ τὰ χωρία (γιὰ νὰ μὴ μακρυγορήσουμε) ἀδικοῦμε ὅλον τὸν λόγο τοῦ Μητροπολίτου, εἰδικὰ γιὰ τὴν Ἱεραποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας στήν Ἀμερική, γιὰ αὐτὸ ὁ ἐνδιαφερόμενος καλὸ θὰ ἦταν νὰ τὸν ἀκούσει ὅλον τὸν λόγον (ὑποσ. 12).

Καὶ ἡ εὐρείας κυκλοφορίας ἀμερικάνικη ἐφημερίδα «**New York Post**» ἔχει ἐκτενὲς ἄρθρο: «**Νεαροὶ ἄνδρες εγκαταλείπουν μαζικὰ τὶς παραδοσιακὲς ἐκκλησιές γιὰ τὸν “ἀνδρικό”¹⁴ Ὁρθόδοξο Χριστιανισμό¹⁵**».¹⁵

Οἱ Οἰκουμενιστὲς ἀπὸ τὴν ἄλλη πασχίζουν (μὲ τὶς δυνάμεις τους) ἐδῶ καὶ 75+ χρόνια γιὰ μιὰ «ένωση», ἀφοῦ ἔχουν δεσμευθεῖ (καὶ συνεχῶς δεσμεύονται στό ΠΣΕ) γιὰ μέχρι τελικῆς πτώσεως **ἀτελειώτους διαλόγους¹⁶** μὲ τοὺς Αἰρετικούς/Ἑτεροδόξους,¹⁷ ὑποχωρώντας ἐν χρόνῳ ὡς

¹³ Τὰ ἐντὸς [] ἀγκυλῶν εἶναι δικές μας ἐπεξηγήσεις.

¹⁴ Ἐπειδὴ ἡ Ὁρθοδοξία κρατῶντας τὴν Ἀποστολικὴ καὶ Ἀγιοπατερικὴ Ἱερὰ Ἐκκλησιαστικὴ Παράδοση δὲν χειροτονεῖ γυναῖκες, καὶ αὐτὸ φαίνεται εἶναι καὶ ἓνας ἀπὸ τοὺς πολλοὺς λόγους ποὺ οἱ Προτεστάντες φεύγουν ἀπὸ τὶς ὁμολογίες τους. Γιὰ αὐτὸ θέλουν λειτουργικοὶ ἀναγεννητὲς καὶ οἰκουμενιστὲς (αὐτοὶ εἶναι ἀδερφάκια πνεύματι καὶ πράξει) νὰ χειροτονήσουν γυναῖκες καὶ στήν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία.

¹⁵ “Young men leaving traditional churches for ‘masculine’ Orthodox Christianity in droves”, *New York Post*, by Rikki Schlott, 3/12/2024.

¹⁶ Βλ. ὑποσ. 30.

¹⁷ **Υπάρχουν Αἰρετικοί, καὶ αἰρετικοί (ἑτερόδοξοι).** Οἱ Αἰρετικοὶ ποὺ κυρίως πολεμοῦσαν οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας, ἦταν κυρίως οἱ ἐπιθετικοὶ Αἰρετικοί, καὶ οἱ Μισσιονάριοι, ποὺ ἤθελαν μεταχειριζόμενοι διαφόρους τρόπους καὶ μέσα τῆς ἐποχῆς, λογικοφανεῖς, παραδοσιακοφανεῖς τρόπους, ἐνίοτε δολίους, νὰ πλανήσουν, νὰ

φαίνεται συνεχώς στην «Ὁρθοδοξία» τους.^{18, 19} Ἀναρωτιέμαι ἡ σχετικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἐκκλησίας μας:

Πῶς βλέπει τὴν «ἔνωση»; Ποιὸ εἶναι τὸ ὄραμα τῆς Ἐπιτροπῆς;

Θὰ εἶναι εἰλικρινὴς πλήρης ἐπιστροφή τῶν αἰρετικῶν/ἑτεροδόξων στὴν Ὁρθο-δοξία;

Θὰ εἶναι μιὰ πολιτικοῦ τύπου ἔνωση, ὅπου ἡ κάθε Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία θὰ εἶναι ἓνα ἀκόμη Rite (ἓνας ἀκόμη Τύπος), ὅπως καὶ ἡ Οὐνία εἶναι ἓνα Rite στὰ πολυάριθμα Rites τοῦ Παπισμοῦ,²⁰ τοῦ «νέο-Παπισμοῦ» ποὺ τυχὸν θὰ βγάλει τὸ ΠΣΕ;

Θὰ εἶναι κάτι ἄλλο;

Γιὰ ποιὸν λόγο συμμετέχει ἀκόμη ἡ Ἐκκλησία μας στό ΠΣΕ;

Σὲ αὐτὰ τὰ 75+ χρόνια τῶν ἀτελείωτων διαλόγων, πόσοι ἀπὸ τοὺς Προτεστάντες καὶ Ρωμαιοκαθολικοὺς συνδιαλεγομένους μετεστράφησαν στὴν Ὁρθοδοξία, εἰδικὰ τὰ τελευταῖα χρόνια; Δίνονται τέτοιες ἀναφορὲς ἐτησίως στὴν Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας μας;

Ἄν τυχὸν ὁ ἀριθμὸς εἶναι 0 ἢ μετρώμενος στὰ δάχτυλα τῆς μιᾶς χειρός, ποιὸς ὁ λόγος συμμετοχῆς τῆς Ἐκκλησίας σὲ αὐτὰ τὰ Οἰκουμενιστικὰ Συνέδρια (εἰς ὧτα μὴ ἀκουόντων;) εἰς κατάχρησιν μάλιστα τῶν ὀβολῶν τῶν πιστῶν ποὺ θὰ μπορούσαν νὰ διατεθοῦν σὲ πραγματικὲς ἀνάγκες τῆς Ἐκκλησίας, τῆς ἱεραποστολῆς, καὶ τῶν ἐνοριτῶν;

ἐκπροτεσταντίσουν καὶ νὰ ἐκλατινίσουν τὴν Ὁρθοδοξία στὶς διάφορες πλάνες καὶ αἱρέσεις τους (ἀκόμη καὶ σήμερα). Τὶς περισσότερες φορές ὅμως, οἱ πρώτης γενιᾶς πλανεμένοι καὶ Αἰρετικοί, δηλ. αὐτοὶ ποὺ ἦσαν γεννημένοι Ὁρθόδοχοι, καὶ πλανήθηκαν ἢ πέσανε σὲ Αἵρεση, εἶναι πολὺ ἐπικινδυνότεροι γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία (τὴν ἐκπορθοῦν ἐκ τῶν ἔσω), ἀπὸ τοὺς ἐπιθετικοὺς γνωστοὺς Αἰρετικούς. Φυσικὰ ὑπάρχουν καὶ οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἔτυχε καὶ γεννήθηκαν στὴν αἵρεση-ἑτεροδοξία ποὺ ἀπλὰ βαδίζουν τὴν ὁδὸ τῶν πατέρων τους ἢ καὶ ψάχνουν μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ νὰ βροῦν τὴν ἀλήθεια τῆς Ὁρθοδοξίας.

¹⁸ Μητρ. Ναυπάκτου κ. Ἱεροθέου, *Διάλογος μὲ τοὺς Μονοφυσίτες*, Ἐκκλησιαστικὴ Παρέμβαση, τεύχος 105, Δεκ. 2004.

¹⁹ Μητρ. Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου Ἱεροθέου, «Ὁμολογιακὴ» διγλωσσία, ἀσάφεια καὶ σύγχυση, Ἰούνιος 2016, Ἱερά Μητρόπολις Ναυπάκτου.

²⁰ Latin liturgical rites, *Wikipedia* (πρόσβαση 6/12/2025).

Ἄν ἔχουν ὅσοι καλόβουλοι ἑτερόδοξοι (αἵρετικοί) ἐρωτήσεις γιά τήν Ὀρθοδοξία, φυσικά καί **θὰ τοὺς δεχθοῦμε μέ ἀγάπη καί εἰλικρίνεια** νά ἔρθουν νά τοὺς ἐξηγήσουμε.²¹

Ὅλοι οἱ Ὀρθόδοξοι ταπεινά, χωρίς καμία ὑπεροψία (διότι λέει, ὁ δοκῶν ἐστάναι βλεπέτω μὴ πέση) θέλουμε οἱ αἵρετικοί/ἑτερόδοξοι νά γυρίσουν, νά ἐπιστρέψουν στήν Ὀρθοδοξία, σὸ ὀρθό δόγμα καί στήν Ἀποστολική καί Ἀγιοπατερικὴ Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας.

Ὑπάρχουν ὅμως ἄνθρωποι (ὅλοι ἔχουμε γνωρίσει στήν ζωή μας) ποὺ ἴσως δὲν εἶναι ἐπιθετικοί, ἀλλὰ θέλουν νά μιλᾶνε, νά μιλᾶνε, καί νά ἀκούνε, νά ἀκούνε, ὥρες ἀτελείωτες, **ναί, ναί, σοῦ λένε** ἀλλὰ τελικά κάνουν πάντα μόνο τὸ δικό τους, **σπαταλῶντας** τελικά τὸν πολύτιμο χρόνο σου. Μήπως ὅμως ἔτσι εἶναι καί οἱ ἐπίσημοι τῶν αἵρετικῶν συνδιαλεγόμενοι τοῦ προτεσταντοκίνητου Οἰκουμενισμοῦ (Π.Σ.Ε.), ἂν μερικοὶ ἐξ αὐτῶν δὲν εἶναι καί δόλια ἐπιθετικοί, ἢ δόλια φιλικοί, καί προσπαθοῦν νά μᾶς μεταστρέψουν στὶς αἵρέσεις τους;

Ὁ Χριστὸς τί μᾶς δίδαξε σὸ θέμα τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καὶ τῶν Διαλόγων;

A. Τὴν Παραβολὴ τοῦ Ἀσώτου Υἱοῦ.

Δὲν ἔτρεξε ὁ Χριστὸς πίσω ἀπὸ τὸν ἄσωτο υἱὸ συνδιαλεγόμενος τὴν ἐπιστροφή του, οὔτε κἂν τὸν ἐμπόδισε νά μὴν φύγει, ἀλλὰ τὸν περίμενε μέ ὑπομονή καὶ ἀγάπη νά ἐπιστρέψει. Τὸν ἄφησε νά πάει νά κάνει αὐτὰ ποὺ ἤθελε, καὶ ὅταν κατάλαβε ὁ ἄσωτος ποὺ ἦταν καὶ ποὺ ξέπεσε, ἐπέστρεψε.

B. Μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν;

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὅταν εἶπε «ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει, καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ» (Ἰωάν. ζ' 56), εἶπαν μερικοὶ μαθητές του: «σκληρὸς ἐστὶν ὁ λόγος· τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν;» (Ἰωάν. ζ' 60), καὶ «ἐκ τούτου πολλοὶ ἀπῆλθον ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω καὶ οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπάτουν» (Ἰωάν. ζ' 66)! Ὁ Κύριος ὅμως δὲν ἔτρεξε ὀπίσω αὐτῶν τῶν μὴ πιστευόντων, οὔτε τοὺς κάλεσε σὲ Διάλογο, ἀλλὰ στραφεὶς τοῖς Δώδεκα εἶπε· «Μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν;» δηλ. **μήπως καὶ ἐσεῖς θέλετε νά πάτε;** (Ἰωάν. ζ' 67).

²¹ Ἄν καὶ πάντα ἐλλοχεύει ἡ πιθανότητα τοὺς ἐπισημοτέρους αὐτῶν νά τοὺς ἔχουμε ἀργότερα ἐναντίον μας ὡς νέους Βαρλααμίτες.

Γ. Ὑμεῖς οὖν πολὺ πλανᾶσθε.

Στοὺς Σαδδουκαίους ἄνευ ἀγαπολογιῶν καὶ Διαλόγων εἶπε «ὕμεῖς οὖν πολὺ πλανᾶσθε» (Μάρκ. ιβ' 27). Ἐφησαν τὴν αἵρεσίν τους οἱ Σαδδουκαῖοι; Ὁχι! Τοὺς βλέπουμε ἀκόμη στὶς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων «γνοὺς δὲ ὁ Παῦλος ὅτι τὸ ἐν μέρος ἐστὶ Σαδδουκαίων» (Πράξ. κγ' 6).

Καταλαβαίνουμε τί σημαίνει πλάνη καὶ αἵρεσις;

Ὁχι Ἅγιοι,²² οὔτε Οἰκουμενικῆς Σύνοδοι,²³ ἀλλὰ ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς νὰ σοῦ λέει ὅτι πλανᾶσαι, καὶ ἐσὺ νὰ ἐπιμένεις στὴν πλάνη σου!

Γιὰ αὐτὸ εἶπε ὁ Χριστὸς διὰ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: «αἵρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νοθεσίαν παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος καὶ ἀμαρτάνει ὧν αὐτοκατάκριτος» (Τίτ. γ' 10-11).

Ναί, θὰ νοθετήσεις μὲ ἀγάπη, μία, καὶ δεύτερη φορά. Ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πέρα ὅμως τὸν ἀφήνεις στὴν ἐθελούσια πλάνη του, δὲν ὑπογράφεις οὔτε δεσμεύεσαι στό ΠΣΕ νὰ συνδιαλέγεσαι μαζί του αἰωνίως μέχρι τελικῆς πτώσεως. Μόνο ἔτσι ἴσως καταλάβει τὴν πλάνη του, καὶ ἐσὺ ἐπίσης δὲν θὰ κινδυνεύεις νὰ παρασυρθεῖς (καὶ κατόπιν νὰ παρασύρεις πολλούς, εἰδικὰ ἂν ἔχεις Ἐπισκοπικὴ ἢ Ἀκαδημαϊκὴ θέση) στὴν πλάνη του!

Ὅσο περισσότερα χρόνια συνδιαλέγεσαι μαζί του, συνήθως (στὴν πλειοψηφία) πιὸ πολὺ σκληραίνει ὁ αἵρετικὸς στὴν αἵρεση καὶ πλάνη του, καὶ προοδεύει πρὸς περισσότερες πλάνες καὶ αἱρέσεις. Αὐτὸ μᾶς τὸ ἀποδεικνύει ἡ ἱστορία τῶν Οἰκουμενιστικῶν Διαλόγων.

Δὲν τὸ βλέπετε ὅτι ὁ Χριστός, χωρὶς τὴν βοήθειά σας, παίρνει ἀπὸ τὸ χέρι Προτεστάντες, καὶ ὅχι μόνο, καὶ τοὺς μεταστρέφει στὴν Ὁρθοδοξία στὴν Ἀμερική;

Τὸ θέμα εἶναι ἐμεῖς τοὺς βοηθᾶμε, κυρίως ἡ ἐπίσημη Ἐκκλησία, νὰ τοὺς κατηχήσουμε σωστά, Ὁρθόδοξα, καὶ νὰ τοὺς βαπτίσουμε Ὁρθόδοξους;

²² Ἡ ληστρική Εἰκονοκλαστικὴ Μεγάλῃ Σύνοδος ποὺ ἐγίνε στὸ Παλάτι τῆς Ἱερείας (754) στὴν Κωνσταντινούπολη, ὑπὸ 338 ἐπισκόπων, ἀναθεμάτισε τὸν Ἅγ. Ἰωάννη τὸν Δαμασκηνό, καὶ τὸν Ἅγιο Πατριάρχη Κων/πόλεως Γερμανό! Β.Κ. Στεφανίδου, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, ἐκδ. Παπαδημητρίου, ζ' ἐκδ. 2000, σ. 258.

²³ Ἡ ληστρική Εἰκονοκλαστικὴ Σύνοδος τοῦ 815 ποὺ ἐγίνε στὴν Ἁγία Σοφία Κων/πόλεως, ἀκύρωσε τὴν Ζ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδο (787), καὶ ἐπανεκύρωσε τὴν προηγουμένη ληστρική Σύνοδο τῆς Ἱερείας (754)!

Ὅταν ἀποδέχεσθε στήν σύνοδο τοῦ Κολυμβαρίου, τὸ ἀλλαγμένο κείμενο, χωρίς καμμία ἐξουσιοδότηση²⁴ ἀπὸ τὴν ἐντολὴ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,²⁵ καὶ ὀνομάζετε «τις αἱρέσεις “Ἐκκλησίες”»,²⁶ καὶ ἄλλα, τί ἀκριβῶς ποιεῖτε;

Μήπως ἐμποδίζετε τοὺς Προτεστάντες νὰ ἔρθουν στήν Ὁρθοδοξία, γιὰτι μερικοὶ ἀπλοὶ Προτεστάντες, καὶ Προτεστάντες πάστορες θὰ ποῦν (καὶ θὰ παρασύρουν καὶ ὅλη τὴν ἐνορία τους) καὶ ἐμεῖς εἴμαστε Ἐκκλησία, τὸ εἶπε ἐπίσημως τὸ Κολυμπάρι!

Ἐπίσης ἡ συγκεκριμένη «ἀποδοχή» (ποὺ δὲν ἔγινε δόξα τῷ Θεῷ ἀπὸ ὅλη τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία) μπορεῖ νὰ λειτουργήσῃ καὶ πρὸς τὴν ἄλλη κατεύθυνση, δηλ. νὰ λειτουργήσῃ καταλυτικὰ ὥστε νὰ σκληρυνθοῦν ἔτι περισσότερο οἱ ἐπίσημοι ἐκπρόσωποι καὶ ἀκαδημαϊκοὶ τῶν Προτεσταντῶν (ὁ ἐπίσημος Προτεσταντισμός) στὶς αἱρέσεις καὶ πλάνες τους, ἢ ἀκόμη καὶ χλιαροὶ τῇ πίστει βαπτισμένοι Ὁρθόδοξοι κατόπιν προσηλυτισμοῦ νὰ πᾶνε πρὸς τοὺς Προτεστάντες!

Στὰ 75+ χρόνια ἐπίσημων Οἰκουμενιστικῶν Διαλόγων τοῦ Π.Σ.Ε., ἡ ἱστορία δείχνει ὅτι οἱ ἐπίσημοι τῶν Ἀγγλικανῶν / Προτεσταντῶν ἀντὶ νὰ ἀρχίζουν ἐν γένει νὰ Ὁρθοδοξοῦν, συνεχῶς ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὴν Ὁρθοδοξία, ἐνῶ δικοὶ μας δυστυχῶς Προτεσταντίζουν!

Ἴδου πόσο φαίνεται νὰ ὠφελήθηκε ἐν γένει ὁ ἐπίσημος Προτεσταντισμός²⁷ ἀπὸ τοὺς πολυχρόνιους Οἰκουμενιστικοὺς Διαλόγους (χωρὶς νὰ κάνουμε λεπτομερῆ ἀναφορά - ἀνάλυση):

²⁴ Ὑπόμνημα τοῦ Μητρ. Πειραιῶς κ. Σεραφεῖμ πρὸς τὴν Ι.Σ.Ι. (23-24/11/2016) με θέμα τὴν ἀγία καὶ μεγάλη Σύνοδο [Κολυμβαρίου], *Ἱερὰ Μητρόπολις Πειραιῶς*.

²⁵ Μεταξύ ἄλλων, «Ἀντικαταστάθηκε ἡ φράση «Χριστιανικῶν Κοινοτήτων καὶ Ὁμολογιῶν» μὲ τὴν φράση «ἐτεροδόξων Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν». Ἡ λέξις ἐτεροδόξος σὲ σχέση μὲ τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία σημαίνει αἰρετικός. Ἐπομένως, τὸ νὰ ἀποδίδῃ κανεὶς τὸ ἐπίθετο ἐτεροδόξος στήν Ἐκκλησία δηλώνει τὴν ἀντιφατικότητα», Μητρ. Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου Ἱεροθέου, Ἡ «Ἀγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος» στήν Κρήτη, 2018, ἐκδ. Ἱ.Μ. Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου, σ. 474.

²⁶ «καὶ ἡ Σύνοδος τοῦ Κολυμβαρίου τῆς Κρήτης τοὺς παπικούς καὶ ἄλλους αἰρετικούς τοὺς ὀνόμασε ἐπίσημα «Ἐκκλησίες», ἀντίθετα αὐτὸ πρὸς ὅ,τι εἶπε ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἑλλαδικῆς μας Ἐκκλησίας στήν τελευταία τῆς Σύνοδος», +Μητρ. Γόρτυνος Ἱερεμίας, *Ἄν καὶ οἱ αἰρετικοὶ ἀποτελοῦν Ἐκκλησία, τότε, ποιά τέλος πάντων εἶναι ἡ «ΜΙΑ, Ἀγία καὶ Καθολικὴ Ἐκκλησία», τὴν Ὅποια ὁμολογοῦμε στό «Πιστεύω» μας;*, 2/10/2016, +Μητρ. Γόρτυνος Ἱερεμίας, *Ἀποκαθήλωση τῆς Συνόδου τοῦ Κολυμβαρίου - Τί λέει γιὰ τις “ἐκκλησίες” καὶ ἡ ἐλπίδα του», Βῆμα Ὁρθοδοξίας* 13/12/2016.

²⁷ ἐπίσημος Προτεσταντισμός = οἱ ἐπίσημοι ἐκπρόσωποι καὶ ἀκαδημαϊκοὶ καὶ «ἄρχοντες κληρικοὶ» ἢ κήρυκες τῶν Προτεσταντῶν, ἐν ἀντιθέσει μὲ τὸν ἀπλὸ λαὸ ποὺ γεννήθηκε καὶ μεγάλωσε σὲ Προτεσταντικὴ παράδοση.

- Προώθηση του Προτεσταντικού «**θεολογικού**» **Φιλελευθερισμού (Theological liberalism)**: μορφή θρησκευτικής σκέψης/πράξης που θεμελιώνει τη θρησκευτική έρευνα /πράξη στη βάση ενός κανόνα διαφορετικού από την αὐθεντία τῆς Παράδοσης.²⁸ Ὁ θεολογικὸς φιλελευθερισμὸς, ἐνσωματώνει τὸν λειτουργιολογικὸ φιλελευθερισμὸ τῆς λειτουργικῆς τάχα ἀναγεννήσεως.
- **Συναισθηματικὴ Λατρεία (Emotion-centered Worship, Emotionalism)**, προερχομένη ἀπὸ τὸν Προτεσταντικὸ «Πεντηκοστιανισμό» - «Χαρισματισμό»: δίνει προτεραιότητα στὰ ἔντονα συναισθήματα, μὲ στόχο νὰ προκαλέσει χαρά, δέος ἢ πάθος μέσω τῆς μουσικῆς, τοῦ κηρύγματος καὶ τῆς ὀφθαλμο-ἀκουστικῆς ἐμπειρίας, θεωρώντας τὰ ὑψηλὰ ἐπίπεδα τῶν συναισθημάτων ἀπαραίτητα γιὰ τὴν πνευματικὴ ἐμπειρία.
- **Διαρκὲς εἰσαγωγή νέων Τρόπων Λατρείας (Worship styles)**. αὐτὰ συνδέονται μὲ τὴν συναισθηματικὴ λατρεία, τὸν θεολογικὸ καὶ λειτουργιολογικὸ φιλελευθερισμὸ, καὶ φυσικὰ μὲ τὴν λειτουργικὴ τάχα ἀναγέννηση. Σὲ ἓνα βαθμὸ εἰσῆχθησαν καὶ εἰσάγονται καὶ στὴν Ἐκκλησία μας ἀπὸ τοὺς Οἰκουμενιστὲς καὶ Λειτουργικοὺς Ἀναγεννητές.
- **θεολογία τῆς Εὐημερίας (Prosperity theology, Prosperity Gospel)**, ἡ ὁποία μεταξὺ ἄλλων ἀπορρίπτει τὸν Σταυρό γιὰ τὴν Ἄνεση (ἄρνηση τῆς Ἀσκήσεως). Οἱ ὁπαδοὶ τῆς θεωροῦν ὅτι ἡ οἰκονομικὴ ἄνεση καὶ σωματικὴ εὐεξία εἶναι πάντα τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ γιὰ αὐτοὺς. Ἡ ὑγεία καὶ ἡ ὑλικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἐπιτυχία θεωροῦνται ἀπόδειξη τῆς πίστεως, καὶ τῆς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸ ἀντίθετο ἀπόδειξη τῆς ἀπιστίας ἢ τῆς κρίσεως τοῦ Θεοῦ.
- **Ἀναθεωρητικὴ θεολογία (Revisionist Theology)**, ἡ ὁποία ἐπανερμηνεύει τὰ Δόγματα, τὴν Ἁγία Γραφή καὶ τὴν Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, ἀλληλεπιδρώντας τάχα κριτικὰ μὲ τὴ σύγχρονη γνώση (ἐπιστήμη, φιλοσοφία, κοινωνικὸ πλαίσιο) γιὰ νὰ βρεῖ νέο νόημα, μὲ στόχο τὴ «γεφύρωση» (οὐσιαστικὰ τὴ νόθευση) τῆς πίστεως μὲ τὴ σύγχρονη πραγματικότητα, ὅπως παρατηρεῖται στὴν **Φεμινιστικὴ θεολογία** ἢ τὴν **θεολογία τῆς διαδικασίας (Process theology)**.
- Ἀπὸ τὸ **1948** εἰσαγάγονται οἱ **Οἰκουμενιστικὲς Λειτουργίες**, οἱ ὁποῖες εἶναι ἓνα λειτουργιολογικὸ μπερδεμα, ἀνακάτεμα (ἄχταρμάς) λειτουργικῶν ἀπὸ διάφορες παραδόσεις. Ἡ ἀκολουθία δὲν βασιζέται στὴν παράδοση, ἀλλὰ ἡ διάταξί της εἶναι «συζητήσιμη».
- **Λειτουργικὴ ἐνσωμάτωση (Liturgical Inculturation)**, ὅπου «σχετικὰ» (κατὰ τὸ δοκοῦν) στοιχεῖα ἐνὸς πολιτισμοῦ ἐνσωματώνονται στὴν λατρεία μιᾶς τοπικῆς «ἐκκλησίας». Ἐνσωμάτωση σημαίνει ὅτι ὁ πολιτισμὸς θὰ ἐπηρεάσει (κατὰ τὸ δοκοῦν τῶν νεωτεριστῶν) τὸν τρόπο ποὺ συντάσσονται καὶ ἀναγινώσκονται τὰ πρότυπα προσευχῆς, τὸν

²⁸ Britannica, *Theological Liberalism* (πρόσβαση 25/12/2025).

τρόπο πού τελοῦνται οἱ τελετουργικῆς πράξεις, καί τήν ἔκφραση τοῦ λειτουργικοῦ μηνύματος σέ μορφές τέχνης (ἐνσωμάτωση στίς ἀκολουθίες, κοσμικῆς ποιήσης, πολιτικῶν ἀναγνώσεων, καί θεατρικῶν στοιχείων). Ἡ ἐνσωμάτωση μπορεῖ ἐπίσης νά σημαίνει ὅτι οἱ τοπικῆς τελετουργίες, τὰ σύμβολα καί οἱ γιορτές, μετὰ ἀπὸ «δέουσα κριτική καί χριστιανική (sic) ἐπανερμηνεία» (κατὰ τὸ δοκοῦν), θὰ γίνουν μέρος τῆς λειτουργικῆς λατρείας μιᾶς τοπικῆς «ἐκκλησίας». Ἡ λατρεία ἔτσι γίνεται ἰδεολογικὴ διδασκαλία.

- **θεολογία τῆς Ἀπελευθέρωσης (Liberation theology)**, ἡ ὁποία βλέπει τὴν σωτηρία ὡς κοινωνικοπολιτικὴ ἀπελευθέρωση. Χρησιμοποιεῖ τὸν μαρξισμό καί πολιτικοποιεῖ τὴν πίστη.
- **Φεμινιστικὴ καὶ Ὀμοφυλοφιλικὴ θεολογία (Feminist and Gay/Lesbian theology)** πού προέρχονται ἀπὸ τὴν θεολογία τῆς Ἀπελευθέρωσης (Liberation theology), καί φτάνουν μέχρι τοῦ σημείου νὰ ἀποκαλοῦν τὸν Θεὸ ὡς οὐδέτερου «φύλου» (gender-neutral).
- Τὸ **1976** ἡ Ἐπισκοπαλιανὴ “Ἐκκλησία” στὴν Ἀμερική (Ἀγγλικοί) ἐπιτρέπει **ἱέρεις**.
- Τὸ **1977** ἡ Ἐπισκοπαλιανὴ “Ἐκκλησία” στὴν Ἀμερική χειροτόνησε τὴν πρώτη **ὁμοφυλόφιλη ἱέρεια**.
- **Σύγχρονη λατρεία μοντέλου Megachurch (Megachurch model), Παραστασιακὴ λειτουργία (Performance-based liturgy)**, δηλ. λατρεία βασισμένη στίς συναυλιακῆς παραστάσεις, μπάντες, φωτισμὸς σκηνῆς, κλπ., Κληρικοὶ ὡς συντονιστές, ἐνίοτε καὶ διασκεδαστές (ἀντὶ γιὰ λειτουργοί), καὶ ὁ Λαὸς ὡς ἀκροατήριον καὶ θεατρικὸ κοινόν (ἀντὶ γιὰ μυστικὰ προσευχόμενος). Λατρεία ἐμπνευσμένη ἀπὸ τὸν χώρο τῆς ψυχαγωγίας. Καὶ οἱ λειτουργίες σὲ Στάδια, καὶ σὲ μεγάλες αἵθουσες Συνεδρίων, εἶναι μιὰ μορφή Megachurch λατρείας.
- Τὸ **1989** ἡ Ἐπισκοπαλιανὴ “Ἐκκλησία” στὴν Ἀμερική χειροτόνησε τὸν **πρῶτον ὁμοφυλόφιλον ἱερέα**.
- Στὰ **1990** ἔχουμε τὴν εἰσαγωγὴ τῆς **Queer θεολογίας (ΛΟΑΤΚΙ)**.
- **Ἠθικὸς καὶ Δογματικὸς Σχετικισμὸς (Moral and Doctrinal Relativism)**: ἀρνοῦνται τὴν ὑπαρξὴ ἀπόλυτων, καθολικῶν ἀληθειῶν, ὑποστηρίζοντας ἀντ’ αὐτῶν ὅτι ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ἠθικὴ ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὶς ἀτομικῆς ἐμπειρίες, τὰ πολιτισμικὰ πλαίσια ἢ τὴν ἱστορικὴν περίοδο. Ἀρνοῦνται καὶ τὴν ἁμαρτία (denial of objective sin).
- Τὸ **1994** ἡ “Ἐκκλησία” τῆς Ἀγγλίας χειροτόνησε γιὰ πρώτη φορὰ **32 ἱέρεις**.
- Ἐπανεμφάνιση τοῦ **θρησκευτικοῦ Σχετικισμοῦ (Religious Relativism)**, δηλ. τῆς ἀπόψεως ὅτι καμία θρησκεία δὲν κατέχει τὴν ἀπόλυτη ἀλήθεια καὶ ὅτι οἱ θρησκευτικῆς

πεποιθήσεις, αξίες και αλήθειες είναι υποκειμενικές, ποικίλοντας ανάλογα με τὸν πολιτισμό, τὸ ἄτομο ἢ τὸ ὑπόβαθρο, πράγμα πὺ σημαίνει ὅτι διαφορετικὲς θρησκείες μποροῦν (λένε) νὰ εἶναι ἐξίσου ἔγκυρες. Ἀμφισβητεῖ τὴν ιδέα μιᾶς «ἀληθινῆς» θρησκείας.

- **Λειτουργικὴ ἀποδόμηση (Liturgical deconstruction)**, ρευστές ἢ ἐναλασσόμενες τάξεις Λατρείας, ἀφαίρεση τοῦ δόγματος ἀπὸ τὴν λειτουργία, ἀφαίρεση ἢ ἀναδιατύπωση τῆς «θεολογικῆς» γλώσσας.
- **Ψηφιακὴ / Εἰκονικὴ λατρεία (Digital / Virtual Worship)**, ὅπου ἡ λειτουργικὴ σύναξή δὲν ἀπαιτεῖ πλέον καὶ φυσικὴ σύναξη.
- **Τὸ 2020 ἡ Svenska kyrkan (Λουθηρανὴ “Ἐκκλησία” τῆς Σουηδίας, ἡ μεγαλύτερη “Ἐκκλησία” τῆς Σουηδίας) εἶχε περισσότερες ἱερεῖς παρὰ ἱερεῖς.**
- Καὶ φθάσαμε στὸν **Μετα-μοντέρνο ἢ Μετα-χριστιανικὸ Προτεσταντισμὸ (Post-Christian Protestantism) ἢ Μετα-Προτεσταντισμὸ (Post-Protestantism) ...**

Εἶναι λοιπὸν προφανὲς ἀπὸ τὴν σύγχρονη Ἐκκλησιαστικὴ πραγματικότητα καὶ Ἱστορία ποιοὶ ἐπηρεάζουν ποιὸς στοὺς Οἰκουμενιστικοὺς Διαλόγους.

Φαίνεται ὅτι οἱ ἐπίσημοι τῶν Προτεσταντῶν διαρκῶς δημιουργοῦν «θεολογία» (ἤτοι αἵρέσεις, πλάνες) ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια τῶν οἰκουμενιστικῶν «Διαλόγων», καὶ δικοὶ μας τοὺς ἀκολουθοῦν ἕως ἑνα βαθμοῦ, μὲ κάποια καθυστέρηση!

Ἄρα, γιὰ ποῖον λόγο συμμετέχει ἀκόμη ἡ Ἐκκλησία μας στό ΠΣΕ;²⁹ Αὐτοὶ ἀντὶ νὰ καλυτερεύουν, διαρκῶς ὑποτροπιάζουν σὲ χειρότερες αἵρέσεις (γίνονται γεννήτορες αἱρέσεων, πλάνων, ἢ ἀκούσιοι/ἐκούσιοι ἀναγεννητὲς ἀρχαίων αἱρέσεων), καὶ ἐπηρεάζουν καὶ δικοὺς μας!

Ὅταν πιάνει ὁ Χριστὸς ἀπὸ τὸ χέρι καὶ φέρνει Προτεστάντες στὴν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία, καὶ αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι διψᾶνε νὰ ἀκούσουν καὶ νὰ ζήσουν λόγο Πατερικὸ, Ὁρθόδοξο, τί θὰ πείτε ἐσεῖς σὲ αὐτοὺς τοὺς Προτεστάντες; Δὲν ἔχετε ἀνάγκη κατηχήσεως, καὶ βαπτίσεως, πηγαίνετε πίσω στὴν ὁμολογία σας γιατί εἰστε καὶ ἐσεῖς Ἐκκλησία; Μήπως ὁμως ἔτσι γίνεστε θεομάχοι;

²⁹ «Ὑπάρχει ἕνα ὑποῦλο σατανικὸ κίνημα, πὺ θέλει νὰ ἀναμείξει τὴν ὀρθή πίστη μας μὲ ἄλλα ψεύτικα “πιστεύω” καὶ νὰ μᾶς τὴν παραλλάξει καὶ νὰ μᾶς τὴν ψευτίσει. “Οἰκουμενισμός” λέγεται τὸ κίνημα αὐτό, πὺ δὲν εἶναι ἀπλᾶ μία αἵρεση, ἀλλὰ ἀγκαλιάζει ὅλες τίς αἵρέσεις. Εἶναι “παναίρεση”», +Μητρ. Γόρτυνος Ιερεμίας, ὁ.π..

Ὁχι μόνο αὐτό, ἀλλά βλέποντας μερικοὶ ἐπίσημοι (καὶ Καθηγητὲς) Προτεστάντες τὸ «ρεῦμα» πρὸς τὴν Ὁρθοδοξία, βγαίνουν καὶ βγάζουν ἄρθρα καὶ βίντεο συκοφαντῶντας τὴν Ὁρθοδοξία³⁰ στὴν προσπάθειά τους νὰ περιορίσουν τοὺς Προτεστάντες ποὺ μεταστρέφονται στὴν Ὁρθοδοξία.

Ποὺ εἶναι ἡ Ὁρθόδοξη ἐπίσημη ἀπολογητικὴ τῶν ἡμερῶν μας; Ἔχει θαφθεῖ ἀπὸ τὸν Οἰκουμενισμό.³¹

Πολύ σωστὰ λέει ὁ Μητρ. Πειραιῶς Σεραφεῖμ: «Ἐπομένως οἱ συγκεκριμένοι [ἀδελφοὶ Ἀρχιερεῖς τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν] ἐμφοροῦνται ἀπὸ τὴν αἵρεση τοῦ συγκρητιστικοῦ οἰκουμενισμοῦ καὶ ἀποτελοῦν ἀπόλυτο κίνδυνο γιὰ τὸ Ἐκκλησιαστικὸ σῶμα ἀλλὰ καὶ τραγικὸ ἄλλοθι γιὰ τὴν ἐμμονή τῶν κακοδόξων στὴν αἵρεσή τους» (ὑποσ. 24).

Νά δεχόμαστε τοὺς μεταστρεφόμενους Προτεστάντες (τοὺς αὐτοβούλως προσηλύτους) στὴν Ἐκκλησία μας, νά τοὺς κατηχοῦμε, καὶ νά τοὺς βαπτίζουμε Ὁρθοδόξους ἢ ὄχι;

Τί λένε ἐπ' αὐτοῦ οἱ Οἰκουμενιστές;

³⁰ Ὃταν λέει ἡ Σύνοδος τοῦ Κολυμβαρίου (2016), Ἐγκύκλιος §20, ὅτι «Διὰ μέσου τοῦ διαλόγου αὐτοῦ [75+ χρόνια ἐπισήμων διαλόγων], ὁ λοιπὸς χριστιανικὸς κόσμος γνωρίζει πλέον καλύτερα τὴν Ὁρθοδοξίαν καὶ τὴν γνησιότητα τῆς παραδόσεως αὐτῆς», αὐτὸ δὲν ἰσχύει φυσικὰ γιὰ ἑκατομμύρια Προτεστάντες καὶ Καθολικοὺς (πολλοὶ Προτεστάντες - ἐκτὸς ἀπὸ ἐλάχιστους ποὺ ἔχουν διαβάσει καλὰ ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία - ἀγνοοῦν τὴν ὑπαρξὴ τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, στὴν δὲ μεγαλύτερη ἂν ὄχι συντριπτικὴ πλειοψηφία τῶν Προτεσταντῶν στὴν Ἀμερική στὸ ἄκουσμα Orthodox ἔρχεται στὸ μυαλό τους ὁ «Ὁρθόδοξος» Ἰουδαϊσμός, Orthodox Jews κατὰ κύριον λόγον· κατὰ δεῦτερον λόγον καὶ σπανιότερα, ὅτι εἶναι κάποιο παρακλάδι τοῦ ΡΚαθολικισμοῦ, ἢ τὸ συγχέουν καὶ μὲ τὸ “Oriental Orthodox”, δηλ. τοὺς Μονοφυσίτες). Ἰσχύει κυρίως γιὰ τὴν ἰσχυροτάτη μερίδα (ἀσημάνη μειοψηφία) τῶν Προτεσταντῶν, Ρωμαιοκαθολικῶν ποὺ συμμετέχει στοὺς (ἢ καὶ παρακολουθεῖ τοὺς) Διαλόγους, ποὺ φυσικὰ σὲ καμία τῶν περιπτώσεων δὲν γνωστοποιοῦν μὲ θετικὸ πρόσημο τὴν Ὁρθοδοξίαν καὶ τὴν γνησιότητα τῆς Παραδόσεώς της στοὺς «ἐνορίτες» ἢ στοὺς ἀκαδημαϊκοὺς συναδέλφους τους (γιατὶ ἀπλούστατα μπορεῖ νὰ τοὺς χάσουν), ἂν δὲν χρησιμοποιοῦν τοὺς Διαλόγους τινὲς ἐξ αὐτῶν γιὰ νὰ ἐπιτεθοῦν στὴν Ὁρθοδοξία, ὅπως ἔκανε καὶ ὁ Βαρλαάμ ὁ Καλαβρός.

Ἰδιαιτέρα γιὰ τοὺς Προτεστάντες, παράδοση τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ὅ,τι αὐτοὶ καταλαβαίνουν ἀποκλειστικὰ ἀπὸ τοὺς πρώτους δυό-τρῆς τὸ πολὺ τέσσερις αἰῶνες τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας (ἄρα ποιά γνησιότητα νὰ γνωρίσουν), καὶ γιὰ αὐτὸ ὑπάρχουν δυστυχῶς στὶς ἡμέρες μας Προτεσταντίζοντες ὀρθόδοξοι πλανεμένοι ποὺ ἀπορρίπτουν ἐν μέρει, καὶ κατὰ τὴν προκατάληψιν (bias) αὐτῶν, τὴν ζῶσα καὶ παραδοθεῖσα Ἱερὰ Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας (ἀκολουθῶντας τὸν προτεσταντικὸ θεολογικὸ «φιλελευθερισμό»).

Λέει ὁ Μητρ. Ναυπάκτου Ἱεροθέος: «Ὅταν κανεὶς ἀρνεῖται τὴν ἱστορία καὶ τὴν ἱστορικὴ Ἐκκλησία καταλήγει στὶς αἱρέσεις», Τὸ θεολογικὸ ἔργο τοῦ π. Ἰωάννου Ρωμανίδου (Διάλεξη Μητρ. Ναυπάκτου κ. Ἱεροθέου στὴν Α.Ε.Α.Α.), 10/12/2025. Βλ. ἐπίσης, Π. Παπαδημητρίου, *Ἀϋθεντικὴ Λειτουργικὴ Παράδοση (Ἀσματικὸ Τυπικόν, Ἀρχέγονες Διατάξεις) ἢ Ἀντικουαριανισμός (Antiquarianism)*; [PDF].

³¹ Βλ. ὑποσ. 29.

Και πώς τὸ δικαιολογοῦν μετὰ τὰ ἔργα τους, ἰδιαίτερα μετὰ τὰ σχετικὰ πεπραγμένα τῆς συνόδου τοῦ Κολυμβαρίου;^{32, 33, 34, 35, 36, 37}

Ὁ πρῶτος μου γέροντας, Εὐδόκιμος Μοναστερλῆς (+2004), εἶχε πεῖ ὅτι «οἱ Καθολικοὶ θὰ γυρίσουν στὴν Ὁρθοδοξία πρὶν τὸν Ἀντίχριστο, κατὰ τὸ “καὶ γενήσεται μία ποίμνη, εἰς Ποιμὴν”». ³⁸ Ἀμήν.

Δὲν γνωρίζουμε τὸ πῶς καὶ πότε ἀκριβῶς θὰ μεταστραφοῦν στὴν Ὁρθοδοξία. Μέχρι τότε ὅμως δὲν ἐπιτρέπεται νὰ συμπροσευχόμαστε, οὔτε φυσικὰ νὰ συλλειτουργοῦμε, μετὰ τοὺς Αἰρετικούς, σύμφωνα μετὰ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας (ποὺ μάλιστα θεσπίστηκαν γὰρ νὰ προστατέψουν τὴν Ἐκκλησία καὶ τὸ Ποίμνιο ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς Αἰρετικούς), καὶ ἐπειδὴ λέει ὅτι: «ὅς ἂν σκανδαλίση ἕνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων εἰς Ἐμέ, καλὸν ἐστὶν αὐτῷ μᾶλλον εἰ περίκειται λίθος μυλικὸς περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ βέβληται εἰς τὴν θάλασσαν» (Μάρκ. η' 42), καὶ ἐπίσης λέει: «τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ;» (Ματθ. ιστ' 26).

³² Μητρ. Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου Ἱεροθέου, Ἡ «Ἀγία καὶ Μεγάλῃ Σύνοδος» στὴν Κρήτη, 2018, ἐκδ. Ἱ.Μ. Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου.

³³ Μητρ. Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου Ἱεροθέου, *Παρέμβαση καὶ κείμενο στὴν Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος* [γὰρ τὴν Σύνοδο τοῦ Κολυμβαρίου], Νοέμβριος 2016 (parembasis.gr).

³⁴ Σύνοδος Κολυμβαρίου: *Ομολογιακὴ παρέμβαση τοῦ Μητρ. Λεμεσοῦ κ. Αθανασίου, Ἐπόμενοι τοῖς ἁγίοις Πατράσι.*

³⁵ «Μητροπολίτης Μόρφου: Γιατί δὲν υπέγραψα τὸ κείμενο περὶ σχέσεων Ὁρθοδοξίας καὶ ἄλλων χριστιανῶν» (analogion.gr).

³⁶ *Υπόμνημα τοῦ Μητρ. Πειραιῶς κ. Σεραφεῖμ πρὸς τὴν Ι.Σ.Ι.* (23-24/11/2016), ὁ.π..

³⁷ +Μητρ. Γόρτυνος Ιερεμίας, *Αποκαθάρσις τῆς Συνόδου τοῦ Κολυμβαρίου*, ὁ.π..

³⁸ Παν. Δ. Παπαδημητρίου, *Ὁ Γέρον Εὐδόκιμος Μοναστερλῆς*, 1^η ἐκδ. Ἀθήνα 2018, σ. 13, 4^η ἐκδ. Δερβενάκια 2022, σ. 74.

Λειτουργιολογικά μας ἄρθρα

(διαθέσιμα εἰς τό *Ἀναλόγιον*³⁹, καί εἰς τό *Academia*⁴⁰):

- [ΠΠ1] *Πῶς ἐτέλεσε ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός τήν «θείαν Εὐχαριστίαν» εἰς τὸν Μυστικὸν Δείπνον, μυστικῶς ἢ εἰς ἐπήκοον;* [PDF], [PDF], 2/12/2020.
- [ΠΠ2] *Τὰ τρία Ἀμὴν (Ἀμὴν, ἀμὴν, ἀμὴν) εἰς τήν μυστικὴν στιγμὴν τῆς εὐλογήσεως τοῦ Ἁγίου Ἄρτου καὶ τοῦ Ἁγίου Ποτηρίου,* [PDF], [PDF], 8/11/2020 (27/10/20).
- [ΠΠ3] *Διάταξις τῆς Θείας Λειτουργίας 1334, Ἁγίου Φιλοθέου, V.480 [ΔΘΛ],* [PDF], [PDF], πρόχειρον, 23/11/2020.
- [ΠΠ4] *Διάταξις τῆς Πατριαρχικῆς Λειτουργίας 1386 (Ἁγία Σοφία), παρὰ τοῦ πρωτονοταρίου τῆς Ἁγίας Σοφίας, διακ. Δημητρίου Γεμιστοῦ, V.135 [ΔΘΛ],* [PDF], [PDF], πρόχειρον, 22/11/2020.
- [ΠΠ5] *Σύγχρονοι (Ἅγιοι) Γέροντες καὶ οἱ Μυστικὲς Εὐχές,* [PDF], [PDF], 8/2/2022. Δημοσιεύτηκε ἐπίσης στὸν Ὁρθόδοξο Τύπο, 13/1/2023-27/1/2023, ἀρ. φύλλων 2431-2433.
- [ΠΠ6] *Ὁ ἸΘ' Κανὼν τῆς Συνόδου τῆς Λαοδικείας (364), καὶ ἡ ἀνάγνωσις τῶν Λειτουργικῶν Εὐχῶν,* [PDF], [PDF], 3/4/2022.
- [ΠΠ7] *Ποιοῦντος τοῦ Διακόνου τὴν Εὐχὴν, ὁ Ἱερεὺς ἐπεύχεται τὴν Εὐχὴν,* [PDF], [PDF], 30/10/2022.
- [ΠΠ8] *Εὐχὴ διὰ Προσφωνήσεως (Διακονικά),* [PDF], [PDF], 5/12/ 2022.
- [ΠΠ9] *Ἱερατικὸν Συλλείτουργον - σύγκρισις διατάξεων, Ἱερατικῶν, καὶ σχόλια,* [PDF], [PDF], 21/12/2022.
- [ΠΠ10] *Τὸ ἀθέατον τῆς Ἁγίας Τράπεζας, στήν Κωνσταντινούπολη, στήν Ελλάδα, καὶ ἀπὸ Ἀνατολὴν σὲ Δύση, τὴν ὥρα τῆς Αναφορᾶς — Τὰς θύρας, τὰς θύρας· Ποιὲς θύρες; Τὸ Ἱερὸν Κιβώριον, τὰ Καταπετάσματα-Παραπετάσματα-Βῆλα, τὸ Φράγμα τοῦ Ἱεροῦ Βήματος, τὸ Φράγμα τοῦ Πρεσβυτερίου (Σολέα), τὸ Σύνθρονον,* [PDF], β' ἐκδ. 23/4/2024 (α' ἐκδ. 5/2/2024). Στὴν ἐργασία αὕτη ἀναλύουμε ἐκτενῶς καὶ πολλὰ ἐπιμέρους σχετικὰ θέματα, π.χ.:
- Κεφ. 5^{ον}, *Ὁ διαχωρισμὸς τῶν Φύλων στὸν Ναόν.*
 - Κεφ. 18^{ον}, *Τὸ κλείσιμο τῆς Ὡραίας Πύλης τοῦ Ἱεροῦ (τὰ Βημόθυρα καὶ τὸ Καταπέτασμα) στήν Θεία Λειτουργία στήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος.*
 - Κεφ. 19^{ον}, *Τὸ κλείσιμο τῆς Ὡραίας Πύλης τοῦ Ἱεροῦ (τὰ Βημόθυρα καὶ τὸ Καταπέτασμα) στὰ Ἱερατικά τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας — Σύγκριση, σχόλια.*
 - Κεφ. 77^{ον}, 95^{ον}, *Τὸ Καταπέτασμα στὸν Ἅγιο Συμεὼν Ἀρχιεπίσκοπο Θεσσαλονίκης (+1429).*
 - κλπ.
- [ΠΠ11] *Ἡ ἐξέλιξις τοῦ Καταπετάσματος (Τέμπλου, Εἰκονοστασίου, Φράγματος τοῦ Βήματος) [Βίντεο],* 30/4/2024.
- [ΠΠ12] *Ὅτι τὸ χαμηλὸ Τέμπλο κυρίως, καὶ ἡ ἀνοιχτὴ Ὡραία Πύλη, ἐμποδίζουν τὸν πιστὸν Λαὸν νὰ προσευχηθεῖ, καὶ πόσο κακὸ κάνει στοὺς Ἱερεῖς,* [PDF], α' ἐκδοσις (v.1.1), 31-30/5/2024.

³⁹ analogion.gr/typikon/liturgy-articles.

⁴⁰ independent.academia.edu/ΠΔΠ/Liturgical.

- [ΠΠ13] *Ευχές τῶν Κατηχουμένων (Ευχή διά Προσφωνήσεως, Συναπτή). Πόσοι προσεύχονται παράλληλα καί ταυτόχρονα; Αναφορές Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, καί περί Προσευχῆς στήν Λειτουργία*, [PDF], α' έκδοσις, 22/7/2024.
- [ΠΠ14] *Ὁ Διάκονος τό «Δεηθῶμεν» τό λέει πρώτα γιά τόν Ἱερέα, καί φυσικά γιά τόν Λαόν — «Τό γάρ, Δεηθῶμεν, οὐ τοῖς Ἱερεῦσι λέγεται μόνον, ἀλλά καί τοῖς εἰς τόν Λαόν συντελοῦσιν», Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος*, [PDF], α' έκδοσις, 22/7/2024.
- [ΠΠ15] *Ὁ Ζωοποιός Σταυρός τοῦ Χριστοῦ ἀνέκαθεν δέσποζε στό Ἱερόν Βῆμα, στήν Ἁγία Τράπεζα, καί διέλαμπε ὅταν ἦταν ἀνοιχτή ἡ Ὠραία Πύλη, τό Καταπέτασμα – Καί περί τοῦ Συνθρόνου, καί περί τῆς Ἐγκυκλίου γιά τόν Σταυρό καί τήν θέση τοῦ Ἐσταυρωμένου Χριστοῦ στήν Ἐκκλησία τοῦ Μητροπολίτου Περιστερίου Γρηγορίου Παπαθωμᾶ*, [PDF] α' έκδοσις, 4/11/2024.
- [ΠΠ16] *Ἡ Θεολογία τοῦ Σταυροῦ μέ τόν Ἐσταυρωμένο στήν Ἁγία Τράπεζα*, [PDF], α' έκδοσις, 6/12/2024.
- [ΠΠ17] *Ἡ Προτεσταντική «θεολογία» καί ἡ «θεολογία» τοῦ Μητρ. Περιστερίου Γρηγορίου γιά τόν Ἐσταυρωμένο*, [PDF], δημοσιεύτηκε στόν Ὁρθόδοξο Τύπο, 20/12/2024, ἀρ. φύλλου 2523, σσ. 1, 5, μέ τίτλο: «Προτεσταντική ἡ «θεολογία» τοῦ Μητρ. Περιστερίου».
- [ΠΠ18] *Ἐπόμενοι τῶν Αἰρετικῶν, οἱ ἀφαιροῦντες τόν Ἐσταυρωμένο*, [PDF], Ὁρθόδοξος Τύπος, 10/1/2025, ἀρ. φύλλου 2525, σσ. 1, 4. Ἀναλυτικός τίτλος ἀρθρου: «Ἐπόμενοι τῶν Λατίνων καί Προτεσταντῶν, οἱ ἀφαιροῦντες τόν Σταυρό καί τόν Ἐσταυρωμένο ἀπό τήν Ἁγία Τράπεζα».
- [ΠΠ19] *Οἱ διάφοροι νεωτερισμοί στήν ἀνάγνωση τοῦ Εὐαγγελίου Οὕσης ὀψίας, τῇ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα ἐσπέρας (Ἀγάπη)*, [PDF], α' έκδοσις, 22/4/2025.
- [ΠΠ20] *Οἱ Λατινογενεῖς Νεωτερισμοί τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καί τῆς Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως στήν Θεία Λειτουργία καί Λατρεία*, [PDF], 31/3/2025. Δημοσιεύτηκε στόν Ὁρθόδοξο Τύπο μέ τίτλο: «Οἱ λατινογενεῖς νεωτερισμοί εἰς τήν Θεῖαν Λειτουργίαν καί Λατρείαν», ἀρ. φύλλων 2537 - 2541, 4/4/2025 - 9/5/2025.
- [ΠΠ21] *Αὐθεντική Λειτουργική Παράδοση (Ἀσματικό Τυπικό, Ἀρχέγονες Διατάξεις) ἢ Ἀντικουαριανισμός (Antiquarianism);* [PDF], 19/5/2025. Δημοσιεύτηκε στόν Ὁρθόδοξο Τύπο μέ τίτλο: «Αὐθεντική Λειτουργική Παράδοση ἢ Ἀντικουαριανισμός (Antiquarianism);», ἀρ. φύλλων 2544 - 2545, 30/5/2025 - 6/6/2025.
- [ΠΠ22] *Ὅτι ὁ Ἱερεὺς ἀνέκαθεν ἐπεύχεται, ποιεῖ τήν Ἀνάγνωση τῶν Εὐχῶν πρὸς Ἀνατολάς - Εὐχές Γονυκλισίας Πεντηκοστῆς, Μεγάλου Ἀγιασμοῦ, Θείας Λειτουργίας, Μνημοσύνου, κλπ.* [PDF], 24/6/25. Δημοσιεύτηκε στόν Ὁρθόδοξο Τύπο μέ τίτλο: «Ὁ Ἱερεὺς ἀνέκαθεν ἐποιεῖ τήν Ἀνάγνωσιν τῶν Εὐχῶν πρὸς Ἀνατολάς», ἀρ. φύλλων 2549 - 2550, 4/7/2025 - 11/7/2025.
- [ΠΠ23] *Σύγχρονες Λειτουργίες τοῦ Ἀγίου Ἰακώβου*, [PDF], 20/10/25. Δημοσιεύτηκε στόν Ὁρθόδοξο Τύπο μέ τίτλο: «Σύγχρονοι Λειτουργίαι τοῦ Ἀγ. Ἰακώβου», ἀρ. φύλλων 2562 - 2564, 24/10/2025 - 7/11/2025.

Λειτουργιολογικά Περιληπτικά μας ἄρθρα/σημειώσεις

(διαθέσιμα εἰς τό *Ἀναλόγιον*³⁹):

1. *Σταματεῖστε τούς Πειραματισμούς στήν Θεία Λατρεία, στήν Θεία Λειτουργία, στό Τυπικόν*, α' ἔκδοσις, 29/5/2024.
2. *Ἀπάντησις στὸν π. Δανιήλ Γ. Αεράκη, γιὰ τὸ «Οὔτε μυστικά, οὔτε ψιθυριστά, οὔτε... ἀνύπαρκτα»*, α' ἔκδοσις, 11/6/2024.
3. *Οἱ Αναφορές τῆς Θ. Λειτουργίας τοῦ Μεγάλου Βασιλείου καὶ τοῦ Αγίου Ιακώβου - Μία ἐρευνα γιὰ τὴν κοινὴ τους καταγωγὴ (John R. K. Fenwick, OCA 240, 1992)*, 4/10/2025.

Βιβλία μας

ΤΟ ΑΘΕΑΤΟΝ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ, ΣΤΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ, ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, ΚΑΙ ΑΠΟ ΑΝΑΤΟΛΗ ΣΕ ΔΥΣΗ, ΤΗΝ ΩΡΑ ΤΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ, Β' ἔκδοσις, 23/4/2024.

(<https://analogion.gr/katapetasma>)

ΤΥΠΙΚΟΝ ΟΡΘΟΤΟΥ ΕΝΟΡΙΩΝ, Α' ἔκδοσις, Ἀθῶς, 2008, ISBN 978-960-6677-37-3.

(<https://analogion.gr/typikon/toe>)

ΤΥΠΙΚΟΝ ΕΝΟΡΙΩΝ Τόμος Α' – Ὁρθρος καθημερινῶν ἐὰν τύχει Ἅγιος μὴ ἑορταζόμενος, Γ' ἔκδοσις, 2022, ISBN 978-618-84650-4-6.

(<https://analogion.gr/typikon/enorion>)

ΤΥΠΙΚΟΝ ΕΝΟΡΙΩΝ, Τόμος Β' – Ὁρθρος καθημερινῶν ἐὰν τύχει Ἅγιος ἑορταζόμενος, Β' ἔκδοσις, 2022, ISBN 978-618-84650-1-5.

(<https://analogion.gr/typikon/enorion>)

Ο ΓΕΡΩΝ ΕΥΔΟΚΙΜΟΣ ΜΟΝΑΣΤΕΡΛΗΣ, Δ' ἔκδοσις, 2022, ISBN: 978-618-84650-2-2.

(<https://analogion.gr/gerontas-evdokimos>)

Τέλος, καὶ τῷ Θεῷ, δόξα πάντων ἕνεκεν